

Willem Frederik Wassink, Amsterdam 31 december 1888 – Rabat (Marokko) 5 mei 1963.

Dr. W. F. Wassink was een Nederlandse chirurg, die van 1921 tot 1953 hoofd van de kliniek was in het Antoni van Leeuwenhoekhuis. Tijdens de Tweede Wereldoorlog geeft hij leiding aan de bestralingsafdeling en voert hij de radiumbestralingen uit.

W.F. Wassink was de zoon van dr. Louis Nicolas Serafin Wassink en Nelly Engelina Coomans de Ruiter. Als arts zet hij een rijke familietraditie voort. Zijn vader en een van de grootvaders waren huisarts, en een oom een van de hofartsen van de Sultan van Turkije. Een oudoom was als generaal majoor van de geneeskundige dienst een van de verantwoordelijken voor het opzetten van de gezondheidsdienst in het voormalige Nederlands Oost Indië.

In Amsterdam behaalde hij het diploma aan het gymnasium, en volgde daarna aanvankelijk een praktische opleiding in de bouwkunde. In 1907 schrijft hij zich in aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) als student in de geneeskunde. Na zijn candidaatsexamen, in 1911, krijgt hij de gouden medaille voor zijn antwoord op een prijsvraag, uitgeschreven door de senaat van de UvA. Het betreft een onderzoek naar de mogelijkheden van het kweken van weefsel buiten het organisme. Hij wordt assistent bij prof. W. M. de Vries, hoogleraar in de Pathologische Anatomie. In 1913 legt hij het artsexamen af.

In het eerste jaarverslag, over 1914, van de “Vereeniging het Nederlands Kanker Instituut” wordt de arts W.F. Wassink genoemd als voornaamste medewerker van het laboratorium. Voorlopig directeur van het laboratorium is prof. W.M. de Vries. De jonge arts Wassink is door zijn leermeester gevraagd om vanaf januari 1915 in het nieuwe NKI laboratorium het pathologisch onderzoek uit te voeren. Hiermee wordt voorzien in de vacature die ontstond toen de aanvankelijk door het NKI aangestelde arts-onderzoekers in 1914, bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, werden opgeroepen in militaire dienst.

In 1916 kiest Wassink voor specialisatie tot chirurg. Hij wordt assistent onder prof. dr. Rotgans, hoogleraar heelkunde aan de UvA en met prof. de Vries oprichter en eerste directeur van het NKI. In 1916 promoveert W.F. Wassink op het proefschrift “Over gezwollen bij den Fasant, veroorzaakt door een worm”.

In 1919 voltooit Wassink zijn opleiding tot chirurg en vestigt hij zich als zodanig in Amsterdam. Zijn kwaliteiten vallen op, hij wordt direct benoemd tot hoofd van de gemeentelijke Orthopaedische Kliniek en Polikliniek. In 1920 wordt hij voor wetenschappelijk werk onderscheiden met de Tilanus medaille. Een onderscheiding die als aanmoediging werd beschouwd.

Naast zijn functie in de orthopaedie wordt hij in 1921 benoemd tot hoofd van de kliniek van het Nederlands Kanker instituut. Deze dubbele taak vervult hij tot 1932. Dan is het werk in het kankerinstituut dermate intensief geworden dat hij besluit om zich geheel daaraan te wijden. Hij blijft hoofd van de kliniek tot 1953. Van 1953 tot 1958 geeft hij leiding aan de door hem ingestelde Sociaal Medische afdeling van het Antoni van Leeuwenhoekhuis. In 1958 beëindigt hij zijn werk in het Antoni van Leeuwenhoekhuis.

In 1922 trouwt Wassink met Catharina Philippina van Raamsdonk. Zij kregen 5 kinderen. Hij ontmoette Catharina in het Antoni van Leeuwenhoekhuis. Zij was algemeen assistent in de kliniek en specialiseerde zich tot radioloog. In 1921 promoveerde zij op het proefschrift “Resultaten van stralenbehandeling bij Carcinoma Uteri”, over de behandeling van baarmoederhalskanker.

In de loop der jaren werken Wassink en zijn vrouw samen bij wetenschappelijk onderzoek en de organisatie van de kliniek.

Wassink heeft een grote invloed gehad op de ontwikkeling van het NKI – Antoni van Leeuwenhoekhuis tot een vooraanstaand kanker instituut. Zijn jaarverslagen geven een indruk van de groeiende aantallen patiënten en de aanpassing van de behandeling aan nieuwere inzichten. Steeds streefde hij naar een zo grondig mogelijke evaluatie van de resultaten van de behandeling, waarbij de door hem zorgvuldig georganiseerde follow-up van de patiënten van groot belang was.

Wassink was ook nauw betrokken bij bouw, verbouwingen en inrichting van de opeenvolgende huisvesting van het NKI. Met zijn inzicht en kennis van architectuur en techniek heeft hij vaak in belangrijke mate bijgedragen aan het ontwerp.

Dr Wassink heeft ook een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van voorlichtingsprogramma's en het opzetten van medisch onderzoek naar kanker onder de bevolking. Het voorkomen van kanker en de vroege opsporing waren daarbij belangrijke thema's. Vanaf de jaren '30 spant hij zich in om daarbij de huisarts in de gezondheidszorg een centrale rol te laten krijgen. Wanneer in de jaren '40 een begin wordt gemaakt met de inrichting van de Zuiderzeepolders stelt Wassink een experiment voor met een vorm van geïntegreerde eerstelijns gezondheidszorg in lokale centra. In een aangepaste vorm heeft dit geleid tot de huidige opzet van de zorg in Flevoland.

In 1949 wordt dr. W.F. Wassink koninklijk onderscheiden. Hij wordt benoemd tot ridder in de orde van de Nederlandse leeuw.

*) met dank aan prof. dr. J.A. van Dongen. Veel informatie is ontleend aan zijn publikatie "W.F. Wassink, een eigenzinnige pionier, eerste oncologische chirurg in Nederland" geschreven in 2012.